

סוכה פרק ראשון סוכה

ו.

עין משפט נר מצוה

א ל א מיי פמי מהלסת
 טומאת הלכה טלס פ"ו
 ל ב מיי פ"ג מהלסת
 טומאת מת הלכה ב
 ופ"ט הלכה י'
 ל ב מיי פ"ה מהלסת
 מירוס הלכה ב סג
 לאון ר'
 ל ב מיי פ"ח מהל'
 שבת הלכה א'
 ב מיי פ"ו מהלסת
 טלס הלכה ב'
 ב מיי פ"ג מהלסת
 שבת עיבור הלכה
 א סג לאון ס"ט טור ש"ע
 הלכה י' פ"ג מירוס ס"א
 ב מיי פ"ח מהל'
 איסורי ביאה הלכה
 טו ופ"א מהל' מקואות
 הלכה י' פ"ג לאון ק"א
 ועשין רמב"ט ט"ז ס"י
 ק"א ס"ף א'
 ב מיי פ"ח מהל'
 מקואות שם ופ"ב
 הל' טו ט"ט ס"ף

תורה אור השלם

- א. ארץ חקיה ושערה
 ופ"ו ויתאנה ויחנן ארץ
 וית שטן ודבש:
 דברים ח ה
- והיה ביום השביעי
 יגלח את כל שערו את
 ראשו ואת זקנו ואת גבת
 עיניו ואת כל שערו
 ויגלח ויכס את בגדיו
 ויגלח את שורו בפנים
 ויקרא יד ט

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה אלף הלכתא
 וכו' משמע ק"ל דרדשה
 גמורה היא דלמר:

רבינו הגנאל

מצאו שכתוב בספוק
 והבא אל הבית והאכל
 בבית והשוכב בבית, היה
 [ולן לומר והבא אל הבית
 דריו, ואני אומר הבא
 טמא, האוכל והשוכב לא
 כשן, ותניא בתורה
 כתיבם אמ סופנו לברכות
 הבא אע"פ שאינו לא
 אוכל ולא שוכב מה
 חייל אוכל ושוכב, אלא
 ליתן שיעור להבא כדי
 אכילה שבכ"ה]. וכמה
 שיעור אכילה, כדי אכילת
 פרוס תמיץ ולא פת
 שעורין, ליתן האוכלה
 בלפתן, ושנין במס' פרה
 פירק ראשון כיוצא בו
 אחד האוכל בבית המנוגע
 פרוס, משלש לקב. אמרו
 לו מ"ח לסאה, אמר
 להם כן שמתהי סתם.
 אמר בן עזאי אני אפרש
 כהאחר אמר משלש לקב
 אין בו חלה וכשהאחר
 אימרו מ"ח לסאה מעטתו
 חלתו, שיעורו, עצם
 כשיעורו משטמא במגע
 ובמשא לא באהל,
 ומפרש במס' אהלות.
 פ"ג, כדי רביעית יין לנוזר.
 ואמרין שיעור רביעית
 הן, תמנה כו'. ושנין
 לצולס הלכתא, והאי קרא
 דכתיב ארץ חטה ושעורה
 וגו' אסמכתא בעלמא.
 חציעין דאורייתא ניהו,
 דכתיב ורחץ את בשרו
 במים, שלא יהא דבר חוצץ
 בינו ובין המים, ורחיץ מן התורה חציעת בשרו, כי אחאי הלכתא לשעורו. שעור נמי דאורייתא, דכתיב ביה ורחץ
 את בשרו, ודרשינן את הטפל לבשרו ומאי ניהו שעורו. ואמרין נימא אחת קשורה חוצצת, שלש אינן חוצצות משום
 דמתחלחי ועייל בהו מ"א, שתיס איני יודע. אלא כי אחאי הלכתא ליהונו ולמיעוטו ולמקפידו ולשאנון מקפידו, וכדרי יצחק,
 דאמר ר' יצחק כו'.

גפן כדי רביעית יין לנזיר. פי' בקונטרס כדי רביעית זשאר
 איסורי נזיר לאיכא למאן דלמר במס' נזיר (דף לז): לולבין
 ועלין ותרגינן ומכרפין לשיעור רביעית יין דלמס יתנס לכוס מלא
 יין ויכא ממנו רביעית יין ואינו דומה המשער בזכוס מלא יין למשער

זכוס מלא מים ד"ין עז ואינו ממנה
 לזאת אלא נכרך ונגדש על שפת הכוס
 יוטר מן המים וזרש עירובין (דף ד').
 פי' בקונטרס גפן כדי רביעית יין
 לנזיר לחייבו מלקות משמע שרזה
 לומר אם שמה רביעית יין ואין זה
 מענין האחרים דמשערינן זהו מילתא
 אחרת וכומו שפירש כאן עיקר וכי
 האי גוונא תניא בתוספתא דנזיר
 כיזד הוא עושה מציא כוס מלא יין
 ומציא זית איגורי ונותן לתבו וטופע
 אס שמה כיוצא בו חייב ואס לאו
 פטור דדרי ר' עקיבא ר' אלעזר בן
 עזריה אומר אינו חייב עד שישמה
 רביעית והשאה סוגיא דשמעתין כו'
 אלעזר בן עזריה ואין לחוש בכך
 דכי נמי היא דעשר רביעית דפרק
 שלשה מינין (מ"ד דף ל"ח). כותיה
 ופ"ג דלמרינן דתם צפולגמא לא
 קמיירי לא חייש זהו אע"ג דפליגי
 עלה רבי עקיבא וזמיר נמי איכא
 צפולגמא צפ' ג' מינין (דף לז). למנן
 ואינו חייב עד שיאכל מן הענבים
 כזית משנה ראשונה אומרת עד
 שישמה רביעית יין ר' עקיבא אומר
 אפילו שרה פמו ציין וגם זו לזרץ
 כזית חייב ואלמרינן צפ' ג' לתנן
 מ"ק מדמה להו איסורי נזיר לשמה
 וזכרית עלין ולולבין נמי צעי רביעית

כמו צשתיה ור' עקיבא סבר כיון דלמר קרא וענבים לחים ויבשים
 לא יאכל מה אכילה בכזית אף כל בכזית כלומר אף שמה וקולת קשה
 לגירסא זו דהיכא אשכחן דלמר רביעית צמדי דלכילה וזרין לומר
 דמשמע ליה דכי קמי עד שיאכל מן הענבים כזית ה"ה צשתיה
 ומשנה ראשונה דלמורת עד שישמה רביעית ומה דלכילה אלא מר
 נקיע לכילה משום דליף מנייה לענין צשתיה ומה נקיע שמה מלא מר
 דליף מנייה לענין אכילה ור"ת גריס שמה צמיר מ"ק לא מדמה להו
 לכל איסורי נזיר לאכילה וכן מלא צספר ישן ויש ספרים שכתבו
 צהן ולא מדמי להו לאיסורי נזיר לשמה והכל אחד אבל לאכילה
 נישא טפי פי' משנה ראשונה מתלקת צין אכילה לשמה ולא ליפנין
 מהדדי ולגירסא זו היא אכילה בכזית לכולי עלמא וצשמעתין גרס
 ר"ת כזית יין לנזיר ואתאי ככ"ע וצמירי דלכילה וקשה לפי ר"ת
 דמאי נפקא מינה דמשערינן אותו זית כזוס מלא יין דכן יכול לשער
 צמים כמנו יין צמקס ששימו הוית איגורי צין ציין צין צמים שם
 שימו כמנו כן החרגניס והגיס ואס נעמיד שמעתין צמירי דשמה כיון דלמרינן לחייב צשותה מה שמפיל שיעור כזית מן היין דהוא
 דבר מועט הא פשיטא דכיון דשמה יין דשעוריה (ו מהכא) דאי אפשר לשעור אלא ציין וקלת משמע צירושלמי דנזיר כפר"ת דלכילה לכולי
 עלמא כזית דקאמר התם משנה ראשונה עד שישמה רביעית יין דהו דרשינן שר שר מה שר שגאמר להן רביעית אף שר האמור
 כאן רביעית חזרו לומר לא יאכל ולא ישמה מה אכילה בכזית אף שמה בכזית: **ב"ב** כדי רביעית יין דלמס יתנס לכוס מלא
 מיתניא פ"ו דכלים אבל בכלי חרס מן פ' שלישי דכלים [מ"א] העשוי לאוכלין שיעורין כזיתים העשוי למשקין כו' והא דלמר צסוף המצניע
 (שם דף ט'): חמש מדות בכלי חרס ניכב כמוליא זית טהור מלקבל זיתים ועדיין כלי הוא לקבל רמונים היינו אס יחדו לרמונים אבל סתמו
 כמוליא זית: **שיעורין ברמונים**. במס' כליס פ' י"ו [מ"ד] תנן הרמונים שאמרו שלשה אחוים זה צוה ולא שיהא זרין נכב גדול כל
 כך כדי שיעורו צבת אחת אלא אחד לצד דהא אמר צסוף המצניע (שם דף ט'): כמוליא רמון משמע רמון אחד דלא קאמר רמונים
 ועוד צפ' אלו קשרים (שם דף ק"ב): וצפ' עושין פסין (עירובין דף כד). דצעי חוקיה ניכב: כמוליא זית וסתמו וחזר וניכב כמוליא זית וסתמו עד
 שהשלימו למוליא רמון מהו הוה ליה למינקט ניכב כמוליא רמון וסתמו וחזר וניכב כמוליא רמון וסתמו עד שהשלימו לשלשה רמונים מהו
 ונראה לפרש דהא דנקט שלשה רמונים אחוים דלע"פ שמואלים זה אחר זה אין נוחין לזאת דרך נכב זר כמו שהיה יוצא זה אחר זה צפני עלמא
 עוד יש לפרש דנקט שלשה אחוים זה צוה משום דרמון גדול יחיד צפני עלמא או שנים גדולים יותר מדאי והגדלים ארבעה אחוים קטנים
 יותר מדאי אבל הגדלים שלשה צינונים ומשערים צהן: ונע"ע מוספות שבת ק"ב: ד"ה עד ומוספות עירובין ד: ד"ה שיעורין: **א"א** האכילתא
 ניהו וקרא אסמכתא בעלמא. מכאן קשה לגירסת הספרים דצפ' צתאל דיומא (דף פ. וס) דל"ר יוחנן שיעורין ועושין הלכה למשה מסיני
 ופריך שיעורין מיכבז כתיבי ארץ חטה ושעורה אלא אימא שיעורין של עושין וקשה לאומה גירסא דמאי ספרין מיכבז כתיבי ה"ה מסיק הא
 דקרא אסמכתא היא ועוד מאי קמשי אימא שיעורין של עושין על השיעור הקשה מיכבז כתיבי ועוד דכלל דוכחא דמיתיה היא קרא
 דשיעורין מיתיה כולה מילתא דר' חנן דהכא ומומך דן גריס התם בקונטרס עושין מיכבז כתיבי אלא אימא שיעורין של עושין וצפ' כיזד
 מצרכין (בבב"ב ד' מא). וס' משמע ק"ל (ב) דרשה גמורה דלמר רב (ג) (מחא אמר) ר' יצחק כל המוקדם צפסוף זה מוקדם לזכרה שגאמר ארץ
 חטה וגו' והדר אמר ופליגא דר' חנן דלמר ר' חנן כל הפסוק לשיעורין נאמר ושמה למאי דמסיק התם ואידך שיעורין מי כתיבי לא פליגי:

דבר

היה לבוש כליו וסנדליו וברגליו וטבעותיו
 באצבעותיו הוא טמא מיד והן טהורים עד
 שישמה בכדי אכילת פרוס פת חטין ולא פת
 שעורין מיסב ואוכל בליפתן שעורה דתנן
 (ב) עצם כשעורה מטמא במגע ובמשא ואינו
 מטמא באהל ג' פ' כדי רביעית יין לנוזר
 תאנה יכגורגרת להוצאת שבת רמון דתנן
 (ג) כל כלי בעלי בתים שיעורין כרמונים יארץ
 זית שמן (ד) (ודבש) (ה) ארץ שכל שיעוריה כזיתים
 כל שיעוריה סלקא דעתך הא איכא הני
 דאמרינן אלא אימא שרוב שיעוריה כזיתים
 דבש יככותבת הגסה ביום הכפורים אלמא
 דאורייתא ניהו ותסברא שיעורין מי כתיבי
 אלא (ו) הלכתא ניהו וקרא אסמכתא בעלמא
 הוא חציעין דאורייתא ניהו דכתיב ורחץ
 (א) (את בשרו) במים (ב) שלא יהא דבר חוצץ
 בינו לבין המים כי אחאי הלכתא לשעורו
 כדרבה בר בר חנה (ו) דאמר רבה בר בר חנה
 נ"נימא אחת קשורה חוצצת שלש אינן
 חוצצות שתיים איני יודע שערו נמי דאורייתא
 ניהו דכתיב ורחץ את בשרו במים את
 הטפל לבשרו ומאי ניהו שערו כי אחאי
 הלכתא לכדדרי יצחק דאמר רבי יצחק
 דבר

האכלים: כל כלי צעלי צמים שיעורין. צנצניהם: כרמון. דעד
 שניכב כמוליא רמון שם כלי עליו ומקבל טומאה לפי צבעה הכזית חס
 על כלי וכהוא מוליא זיתים הוא משמטם צו רמונים. אבל כלי אומן
 שעומד לימכר טהור צנצב כל שהוא: רוב שיעוריה כזיתים. מת
 וצילה ואיסור חלב וסם ופיגול וותר וטמא וגיד הנשה: דצט.
 כל מיני מתיקה קרויין דצט וממרים מיני מתיקה הן: כוסות.
 תמרה: ליום הכפורים. דלא כתיב ציה אכילה אלא אשר לא תעונה
 (ויקרא כג) מיד דמייצב דעמיה ומפקע ליה מעיניו: מי כסיני.
 כלום כתיב צתורה עלם כשעורה וצית המנוגע צחטין וכן כולס:
 ה"ג צצרו צמים שלא יהא דבר חוצץ כו': ניהא אחס קשורה. ומקפיד
 עליו חוצצת דמיהדק שפיר ולא עיילי צה מיא ואמרין לקמן גזרינן
 על מיעוטו המקפיד: שלש אינן חוצצות. לפי שהשער קשה ולא מיהדק
 שפיר ועיילי ציה מיא: אח הטפל לצצרו. יהא צמים. הטפל הדבוק:
 דבר

שימו כמנו כן החרגניס והגיס ואס נעמיד שמעתין צמירי דשמה כיון דלמרינן לחייב צשותה מה שמפיל שיעור כזית מן היין דהוא
 דבר מועט הא פשיטא דכיון דשמה יין דשעוריה (ו מהכא) דאי אפשר לשעור אלא ציין וקלת משמע צירושלמי דנזיר כפר"ת דלכילה לכולי
 עלמא כזית דקאמר התם משנה ראשונה עד שישמה רביעית יין דהו דרשינן שר שר מה שר שגאמר להן רביעית אף שר האמור
 כאן רביעית חזרו לומר לא יאכל ולא ישמה מה אכילה בכזית אף שמה בכזית: **ב"ב** כדי רביעית יין דלמס יתנס לכוס מלא
 מיתניא פ"ו דכלים אבל בכלי חרס מן פ' שלישי דכלים [מ"א] העשוי לאוכלין שיעורין כזיתים העשוי למשקין כו' והא דלמר צסוף המצניע
 (שם דף ט'): חמש מדות בכלי חרס ניכב כמוליא זית טהור מלקבל זיתים ועדיין כלי הוא לקבל רמונים היינו אס יחדו לרמונים אבל סתמו
 כמוליא זית: **שיעורין ברמונים**. במס' כליס פ' י"ו [מ"ד] תנן הרמונים שאמרו שלשה אחוים זה צוה ולא שיהא זרין נכב גדול כל
 כך כדי שיעורו צבת אחת אלא אחד לצד דהא אמר צסוף המצניע (שם דף ט'): כמוליא רמון משמע רמון אחד דלא קאמר רמונים
 ועוד צפ' אלו קשרים (שם דף ק"ב): וצפ' עושין פסין (עירובין דף כד). דצעי חוקיה ניכב: כמוליא זית וסתמו וחזר וניכב כמוליא זית וסתמו עד
 שהשלימו למוליא רמון מהו הוה ליה למינקט ניכב כמוליא רמון וסתמו וחזר וניכב כמוליא רמון וסתמו עד שהשלימו לשלשה רמונים מהו
 ונראה לפרש דהא דנקט שלשה רמונים אחוים דלע"פ שמואלים זה אחר זה אין נוחין לזאת דרך נכב זר כמו שהיה יוצא זה אחר זה צפני עלמא
 עוד יש לפרש דנקט שלשה אחוים זה צוה משום דרמון גדול יחיד צפני עלמא או שנים גדולים יותר מדאי והגדלים ארבעה אחוים קטנים
 יותר מדאי אבל הגדלים שלשה צינונים ומשערים צהן: ונע"ע מוספות שבת ק"ב: ד"ה עד ומוספות עירובין ד: ד"ה שיעורין: **א"א** האכילתא
 ניהו וקרא אסמכתא בעלמא. מכאן קשה לגירסת הספרים דצפ' צתאל דיומא (דף פ. וס) דל"ר יוחנן שיעורין ועושין הלכה למשה מסיני
 ופריך שיעורין מיכבז כתיבי ארץ חטה ושעורה אלא אימא שיעורין של עושין וקשה לאומה גירסא דמאי ספרין מיכבז כתיבי ה"ה מסיק הא
 דקרא אסמכתא היא ועוד מאי קמשי אימא שיעורין של עושין על השיעור הקשה מיכבז כתיבי ועוד דכלל דוכחא דמיתיה היא קרא
 דשיעורין מיתיה כולה מילתא דר' חנן דהכא ומומך דן גריס התם בקונטרס עושין מיכבז כתיבי אלא אימא שיעורין של עושין וצפ' כיזד
 מצרכין (בבב"ב ד' מא). וס' משמע ק"ל (ב) דרשה גמורה דלמר רב (ג) (מחא אמר) ר' יצחק כל המוקדם צפסוף זה מוקדם לזכרה שגאמר ארץ
 חטה וגו' והדר אמר ופליגא דר' חנן דלמר ר' חנן כל הפסוק לשיעורין נאמר ושמה למאי דמסיק התם ואידך שיעורין מי כתיבי לא פליגי:

מיתניא כזיתים כי אס מו' המינין ואלו מתמרים צבתיים ואלו מפריות צענקמים, אלמא פשיטא ליה לתנא דתמרים מו' מינין
 דהיינו דצט (עירובין ד'). שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין המים. צצרו צמים משמע שגג צצרו למים (ב"ב פ"ג).
 (עירובין ד'). נימא אחת קשורה חוצצת. למא' להוקיע שפיר ארץ המים נכנסין צצרו (שם).
 שלש אינן חוצצות. ללא מיהדק שפיר ועיילי צה מים (שם).